

Ljuset återvänder!

Friska vårvindar som till exempel Otto har kommit och gått. En del träd har fått en ofrivillig grenfrisering, andra har stupat helt och därmed glesat ut bestånd. Och vi utan fasta rötter pinnar på och njuter av vårsolen och tänker att den stundande våren är vår och med den en massa intressanta händelser.

Vad sägs om vårens mest spännande viltkonferens den 22 mars? Detta och mycket annat kan du läsa om i vårt nyhetsbrev.

- **Dags för konferens 22 mars - Skog och vilt i balans**
- **Skog och vilt i balans - Tre intervjuer** Skånsk skogsstrategi belyser frågan och i här pratar vi med representanter från LRF Skåne, Jägareförbundet Skåne och Jägarnas riksförbund
- **Film från Regionmuseet** - Regionmuseet Skåne har hållit ett antal workshop för Skånes skogsägare i ämnet kulturmiljö- och biologisk mångfald i skogen. I samband med dessa har man producerat en introduktionsfilm
- **Svenskt Trä samarbetar sedan ett år tillbaka med Ung Svensk Form**
- **Lyckat samarbete i klövviltfrågor** - Samarbetsprojektet Vild och Bortskämd har gjort film
- **Lär dig mer** - Södra tipsar om tre publikationer som lär dig mer om skogens utmaningar och möjligheter.
- **Vårens aktiviteter hittar du i vårt kalendarie**

Trevlig läsning!

Klicka här för att läsa brevet i din webbläsare

Konferens om skog och vilt i balans

Skånsk skogsstrategi bjuder in till seminariet Skog och vilt i balans – men när? Skog och vilt i balans är en ständig utmaning och Skånsk skogsstrategi tar nu upp frågan i ett seminarium där vi möter olika företrädare för organisationer och verksamheter som har frågan på sin agenda.

Medverkande gör bland annat:

- Nils Carlsson, Länsstyrelsen Skåne
- Ola Arvidsson, Skogsstyrelsen
- Lars Persson, Jägareförbundet Skåne
- Sven-Olof Sandberg, Jägarnas Riksförbund

Moderator Sara Hommen, VULKAN Kommunikation & Konfliktvägledning

Välkommen onsdagen den 22 mars på Helgegården, Skepparslöv kl 09.00-15.00, lunch ingår.

[Vill du läsa vår artikelserie under tiden om Skog och vilt i balans hittar du dem på Skånsk skogsstrategis webbplats.](#)

> Här anmäler du dig till Vilt dagen den 22 mars

Anders Rolfsson, LRF Skåne Foto: Privat

> Del 1 - Södra skogsägarna

> Del 2 - Naturskyddsföreningen

> Del 3 - Skogsstyrelsen Skåne

> Del 4 - Länsstyrelsen Skåne

> Del 5 - Skogforsk

> Del 6 - SLU

Skog och vilt i balans, ja, men när? Del 7

Lätt att säga, svårare att få till, skog och vilt i balans är en ständig utmaning och på många olika sätt. Skånsk skogsstrategi belyser nu frågan i en reportageserie: "Skog och vilt i balans, ja, men när?", där vi möter olika företrädare för organisationer och verksamheter som har frågan på sin agenda. Anders Rolfsson är viltansvarig på LRF Skåne.

Upplever du att det finns viltproblematik utifrån din och verksamhets horisont?

– Ja, ekonomisk, social och miljömässig påverkan.

Hur förhåller ni er till problematiken?

– Det är viktigt att se att det handlar om det sammanlagda betestrycket från alla klövvilt inklusive vildsvinen samt fågel (t ex gäss, svan). Naturligtvis finns stora lokala skillnader i Skåne och väldigt stora skillnader över landet så när vi diskuterar handlar det om olika nivåer och typer av problem på olika platser. I Skåne har vi alla hjortdjuren men olika viltbetryck.

På LRF:s webbsida finns jaktavtalsmallar att ladda ner. Dessa är ett hjälpmedel för markägarna att skriva jaktavtal som utgår från gårdens och traktens förutsättningar.

– Skogsägare bekostar ÄBIN som är en inventeringsmetod för betesskador från allt klövvilt även om ÄBIN står för älgbetesinventering. Här bedöms också i vilken utsträckning föryngring på tallmark har skett med tall. Mängden RASE (rönn, asp, säl, ek) i provytorna noteras också. Det är viktigt att det finns fakta att utgå ifrån när vi diskuterar.

– När det gäller betesskador från älg är LRF representerade i Skånes tre älgförvaltningsgrupper och jobbar med frågan i dessa.

– LRF är med i projektet Vild & Bortskämd som handlar om att minska utfodring och i stället uppmuntra till naturligt foderskapande åtgärder i landskapet. Vi har också deltagit i projektet Variationsrikt skogsbruk som avslutades vid årsskiftet. När det gäller skador i livsmedelsproduktionen har LRF tillsammans med Ludvig & Co modell för att beräkna de ekonomiska konsekvenserna vid viltskador.

Vad borde göras konkret?

– Jaktlagstiftningen behöver...

> Fortsätt att läsa klart hela intervju nr 7 på vår webbsida

Lars Persson är ordförande för Jägareförbundet Skåne Foto: Privat

Skog och vilt i balans, ja, men när? Del 8 Jägareförbundet Skåne

Lars Persson är ordförande för Jägareförbundet Skåne

Upplever du att det finns viltproblematik utifrån din och verksamhets horisont?

– Med få undantag ser vi viltet som en resurs, inte som ett problem. Undantagen kan vara invasiva arter som till exempel stenmård och mårhund. Undantag är också arter som hotar tamdjursproduktion, traditionell jakt och allas vår möjlighet att njuta av naturen – läs vargen. Övrigt jaktbart vilt kan och bör förvaltas klokt för att inte bli problem för verksamheter.

Hur förhåller ni er till problematiken?

– Vi använder alla de kanaler vi har för att informera. Som jägare lyssnar vi gärna på markägare och försöker hjälpa till där vi kan.

Vad borde göras konkret?

– Vår kronhjort, den ursprungliga nominatrasen, ska vi vara rädd om. Uppåt landet där kronstammarna är stora är arten oftast uppblandad med till exempel sika och wapiti. 1971 infördes kronhjortsreservatet för att skydda Skånes landskapsdjur kronhjorten. När man ville avveckla detta jobbade Jägareförbundet Skåne, Naturskyddsföreningen, Skogsstyrelsen, markägare och länsstyrelsen tillsammans för att bevara den skånska kronviltet och vi fick till vårt nuvarande system med kronhjortsområde och licensjakt.

– Om man lokalt upplever att stammar av dovilt bli väl stora och ställer till problem, bör detta kunna hanteras i en dialog mellan markägare och jaktarrendatorer. Jakttiden och

skyddsjakten på dovviltet är väldigt generös så den är inte problemet. Ny faktor för oss här i Skåne är hur vargen förändrar förutsättningarna. Ett vargrevir dödar cirka 120 älgar per år enligt SLU. Översatt till skånska förhållanden motsvarar det cirka 500 dov. Vad händer när dovstammen minskar drastiskt? Är det då vi får se tamdjursangrepp på allvar? Men även beteendet för dovviltet förändras och den befinner sig mer ute på åkrarna för att ha en bättre överblick om det finns varg i närheten.

– En oro från vår horisont är hur vårt landskapsdjur kronviltet kan drabbas av vargen. I östra delen av kronhjortområdet, där vi har ett vargrevir, ser vi idag en minskning av kronviltet och i den västra delen är det störning av ett ökande friluftsliv och nu har det även observerats ett vargpar kring Vomb. Kronviltet är betydligt mer störningskänsliga än dov. Börjar varg även angripa kronviltet kring Vomb är jag orolig för stammens utveckling. Enkelt uttryckt: vad är viktigast att skydda, den unika kronstammen eller den alls inte hotade vargstammen?

Vildsvinsstammarna har minskat kraftigt och jag tycker att vi i Skåne har lärt oss förvalta vildsvinen på ett bra sätt så de ställer knappast till med stora problem mer än lokalt på några få platser.

– Fler borde erbjuda nyblivna jägare möjlighet att hjälpa till att hålla efter för stora stammar av till exempel gäss.

Vad finns det för utmaningar?

– Att skrämja bort...

[> Fortsätt att läsa klart hela intervju nr 8 på vår webbsida](#)

Sven-Olof Sandberg, distriktsordförande Jägarnas Riksförbund. Foto: Jägarnas Riksförbund

Skog och vilt i balans, ja, men när? Del 9 Jägarnas Riksförbund

Sven-Olof Sandberg, distriktsordförande Jägarnas Riksförbund.

Upplever du att det finns viltproblematik utifrån din och verksamhets horisont?

– Ja det anser jag och jag menar också att den ser olika ut i landet och även olika ut i Skåne beroende på var man befinner sig.

Hur förhåller ni er till problematiken?

– Problem är till för att lösas. I det här fallet finns det ett flertal möjliga lösningar förutsatt att dialogerna kan upprätthållas och kunskapen, framför allt den lokala kunskapen, och att det ges utrymme och respekt för lokala variationer.

Vad borde göras konkret?

– Lokal (by, socken, äso) samverkan, markägare-jägare bör stärkas och uppmuntras. Mer frihet under ansvar till lokal nivå. Regionala nivån kan stötta och underlätta lokal samverkan, så naturens förändringar snabbt kan omhändertas i förvaltningen. Jag tycker också att markägare bör ta tydligare gemensam ställning i viltförvaltning, så jägares uppdrag är väl förankrat. Tydliga jakträttsupplåtelseavtal underlättar för alla.

– I sista änden är det ändå politiken som måste sätta ner fötterna hur vi skall ha det. Vi måste förbättra informationen och kunskapsöverföringen till politiken så rätta beslut kan fattas samt att myndigheterna får direktiv vilket tjänstemännen skall förhålla sig till utan att ha egna agendor. Och nu pratar jag om ett riks- och EU-perspektiv. Lokalt är det viktigt med dialog och inom Jägarnas Riksförbund har vi ledorden Ansvar – Frivillighet – Samarbete.

Vad finns det för utmaningar?

– En stor utmaning är att på senare tid har bevarandesidan fått allt för stort utrymme. En bevarandesida som ofta ser det ur storstadsperspektivet och saknar förståelse för helheten. Markägare och jägare betraktas allt oftast som...

[> Fortsätt att läsa klart hela intervju nr 9 på vår webbsida](#)

Film från Regionmuseet

Regionmuseet Skåne har hållit ett antal workshop för Skånes skogsägare i ämnet kulturmiljö- och biologisk mångfald i skogen. I samband med dessa har man producerat en introduktionsfilm. Åsa Jacobsson och Linn Offerlind-Ljunggren är glada producenter.

> Titta på filmen

En film, kul! Vilken var upprinnelsen till den?

– Filmen är en viktig del av ett projekt som riktar sig till skogsägare och som Regionmuseet Skåne har arbetat med sedan 2020. Projektet omfattar fem olika workshops i ämnet kulturmiljöer och biologisk mångfald i skogen och finansieras av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling; Europa investerar i landsbygdsområden.

Hur lång tid tog den att producera?

– Svårt att säga exakt eftersom vi har jobbat med andra projekt samtidigt. Filmproduktion tar alltid lite längre tid än man tror, det är mycket arbete som ingår som man kanske inte tänker på; skriva manus, filma, hitta arkivbilder, spela in ljud mm. Det kommer gå lite snabbare vid kommande filmer eftersom vi nu har mycket filmat material och arkivbilder samlat.

Hur har den blivit mottagen?

– De skogsägare som hört av sig tycker att den sammanfattar våra workshops på ett fint sätt. Premiären hölls för kollegorna på museet som tyckte den var skoj att se.

Kompletterar den de workshops som Regionmuseet håller för Skånes skogsägare i ämnet kulturmiljö- och biologisk mångfald i skogen?

– Filmen kan ses som en kortvariant som sammanfattar alla våra fem workshops. Det är svårt att koka ner en workshop till en 10 minuters film så vi tar russin ur kakan så att säga. Meningen är att de skogsägare som inte har kunnat delta vid våra workshops ändå kan se det huvudsakliga budskapet på film i sociala medier.

Hur har utfallet av dem blivit?

– I slutet av april har vi genomfört alla de fem workshops som var planerade. Två av dem fick hållas digitalt på grund av pandemin. Den sista workshopen "Nytt liv i skogens viktigaste träd" har skapat ett väldigt stort intresse hos skogsägare i Skåne och är nu fullbokad.

Tillbaks till filmen, vilket, skulle du vilja säga är huvudbudskapet?

– Skogen innehåller många lämningar efter människan och alla dessa forn- och kulturlämningar spelar ofta en viktig roll för många arter -det vill vi lyfta fram i filmerna. Vi hoppas även att filmerna ger nya infallsvinklar till att se lämningar man inte visste fanns i skogen och att de kan ge inspiration till åtgärder som fastighetsägare kan göra för att både behålla och stärka den biologiska mångfalden samtidigt som lämningarna lever vidare.

Kommer det fler filmer?

– Ja det här är bara starten på en filmkavalkad som kommer under 2023! Näst på tur är en tvådelad film som handlar om historiska kartor.

Formar framtiden

Svenskt Trä samarbetar sedan ett år tillbaks med Ung Svensk Form. I år delade man ut åtta stipendier under den 25:e upplagan av tävlingen i Greenhouse på Stockholm Furniture Fair. De åtta stipendiaterna får följa med på en kunskapsresa i norra Sverige.

Björn Nordin är chef för arkitektur och design på Svenskt Trä.

Vilken är drivkraften för ert samarbete med Ung Svensk form?

– Vi tror på de unga och nyetablerade. Vi tror också på dialog och kunskap som viktiga hörnstenar i all utveckling därmed blir det viktigt att vara med och bidra till Ung Svensk Form

I Ung Svensk Form 2023 var uppgiften designstarka cirkulära lösningar. Överlag, hur var höjden på bidragen?

– Nivån är hög och jag skulle säga att de har ett ifrågasättande och ett djupt intresse i skogen och vad vi ska använda trä till i framtiden. Det är också tydligt att design inte bara handlar om gestaltning, det är viktigt att designers utgår ifrån både funktion, klimat, gestaltning, men även biologisk mångfald. Och att vara resurseffektiv.

Inriktningen var hur att återbruka material och vad vi kan lära oss av naturen som problemlösare, vilka huvudlinjer utifrån bidragen återfanns i lösningarna?

– De flesta bidragen utgår ifrån naturen eller att använda det redan byggda, det är extra viktigt då vi behöver ställa om cirkulärt och hållbart inom en relativt kort period.

Vad utmärkte årets stipendiater?

– Årets bidrag visar hög designnivå, där utforskande och innovativa projekt samtidigt värnar om vår omvärld och tar sikte mot en långsiktigt hållbar omställning

Vilka gemensamma drag finns hos i deras bidrag?

– Årets bidrag visar hög designnivå, där utforskande och innovativa projekt samtidigt

Björn Nordin, Svenskt Trä Foto: Svenskt Trä

Stipendiaterna kommer att få följa med på en kunskapsresa i norra Sverige, vad kommer de att få lära sig?

– De kommer få ta del av både nätverk och fördjupad förståelse för materialet trä och hur det kan bidra till en hållbar utveckling. Stipendiaterna får under ett antal dagar ta del av innovativa projekt och besöka flera aktörer kopplade till träindustrin. Resan ger också stipendiaterna möjlighet att reflektera och diskutera viktiga frågeställningar för sitt fortsatta arbete för en hållbar design och arkitektur.

Lyckat samarbete i klövviltfrågor

Samarbetsprojektet Vild och Bortskämd är inne på sista året och har nu producerat den sista filmen i en filmserie på tre.

[Foderskapande åtgärder på landskapsnivå – YouTube](#)

[Du hittar alla filmer, exkursionsmaterial och annat bra underlag på Länsstyrelsens webb.](#)

Projektet, med Länsstyrelsen Skåne i spetsen, har samlat flera aktörer med olika syn på klövviltfrågor för att hitta åtgärder med många nyttor som alla kan ställa sig bakom. Tillsammans visar vi i ett antal filmer hur markägare kan gynna produktionen av växande naturligt foder för att minska betestrycket på planterad skog och odlade grödor. De gemensamma målen för alla samarbetspartners är ett friskare klövvilt, mindre skador på jordbruks- och skogsproduktion, en vackrare plats att bo på och att gynna biologisk mångfald såsom pollinerare, småfåglar och mindre däggdjur.

Vinsterna blir mycket större om dessa foderskapande åtgärder genomförs i samarbete mellan många markägare. Vi får en ätbar grön infrastruktur som minskar skador på produktion och gynnar den biologiska mångfalden i hela landskapet.

Projektet är ett samarbete mellan Länsstyrelsen Skåne, Skogsstyrelsen, LRF Skåne, Naturskyddsföreningen Skåne, Högskolan i Halmstad, Jordägareförbundet Skåne-Blekinge, SLU Alnarp, Jägareförbundet, Jägarnas Riksförbund och Magnus Strandberg.

[> Foderskapande åtgärder](#)

Ekskogsskötsel

Naturvårdsskötsel
i NS-bestånd

Lär dig mer - publikationer från SÖDRA

Södra ingår i styrgruppen för Skånsk skogsstrategi. Här tipsar de om tre publikationer som lär dig mer om skogens utmaningar och möjligheter.

Ekskogsskötsel - Anläggning av ekskog, skötsel av ek för virkesproduktion, sådd, röja och gallra. I den här fullmatade broschyren bågner det av information för ekvänner. Få skogar håller högre biologisk mångfald än ekskog så givetvis får du tips om naturvård för ekskog och bonusinfo som att eken lever i 200 år står i två 200 år och dör i 200 år. De äldsta ekarna i Sverige är mellan 600 och 800 år.

Sugen på alternativ till slutavverkning? Ett sätt att beskriva hyggesfritt är att den är flerskiktad och olikåldrig. Den ska ha en stor spridning i såväl ålder, höjd som diameter. Här får du "alternativa skötselmodeller för flerskiktad olikåldrig blandskog"- Absolut så. Successionsstadier, struktur, förnyring och skogsvård, tillväxt och drivning. Plus en genomgång av olika typer som skärgårdsblädning, bondblädning, plockhuggning, Lübeck-metoden med flera.

Naturvårdsskogar med målklass NS (naturvård skötsel) behöver skötas för att upprätthålla och utveckla områdets naturvärden. Den här broschyren är framtagen för att vara ett stöd för dig som planerar och/eller utför naturvårdande skötselåtgärder i NS-bestånd. Den går igenom vad som gäller vid NS-åtgärder, från formulering av målbild och planering till genomförande och dokumentation. Här finns även exempel på hur åtgärdsförslag i NS-bestånd kan se ut och här får du lära dig naturvårdande skötsel i fem steg.

[> Länk till publikationerna](#)

Tidigare artiklar "Lär dig mer":

1. [LRF: Lär dig mer – Skånsk Skogsstrategi](#)
2. [Skogsstyrelsen: Lär dig mer – Skånsk Skogsstrategi](#)
3. [Länsstyrelsen Skåne: Lär dig mer – Skånsk Skogsstrategi](#)
4. [Skogforsk: Lär dig mer! – Skånsk Skogsstrategi](#)
5. [Naturskyddsföreningen Skåne: Lär dig mer! – Skånsk Skogsstrategi](#)

Vårens kalender fylls ständigt på!

En lista över våra tidigare artiklar som du kan läsa mer om i vår kalender.